

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. III. An etiam homo sit in mundo necessarius?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

§. II.

An in mundo sint Angeli?

Angeli quoque videntur in hac rerum universitate necessarii. Propositio hæc non quidem ita evidenter, ut prior, efficaciter tamen probatur; quia ad hanc Dei gloriam requiritur creatura, quæ non obscuram tantum, sed claram habeat cognitionem, tum singularum Universi partium, tum omnium simul, quatenus constituunt unum totum, in quo mira proportio, convenientia, & ordo reperitur: sicut in poëmate, oratione vel tragœdia, præcipuum ornamentum est apta omnium partium dispositio & connexio; atqui præter Angelos alia creatura non habet hanc cognitionem, cum humani ingenii vires longè transcendat: quomodo enim homo, qui non capit ea, quæ palpat manibus, & usurpat oculis, comprehendet ea, quæ vel sunt in terræ visceribus recondita, aut in cælis remotissima? quomodo totum capiet complexum, qui vix unam ejus partem comprehendit?

Id confirmant aliqui 1. quia DEUS debebat naturaliter posse hominibus præsertim justis exhibere peculiare aliquos favores in eorundem gubernatione, putà in avertendis fulminibus, ventis, pluviis, &c. nam ad hujusmodi favores à Deo petendos naturali instinctu feruntur homines, nec naturalia horum merita excedunt: ergo debebant naturaliter esse possibiles, consequenter de causa secunda providere debuit DEUS, si quæ erat possibilis, nec est alia præter Angelos. Id confirmant alii 2. ex eo, quod ordinatissimus globorum cælestium motus per aliam causam creatam melius explicari non posse videatur, quam per motores aut saltem dirigentes Angelos, de quo alibi.

At dices: gloriosum est Deo, ut à nulla creatura limitata comprehendi possit: ergo eidem gloriosum erit, si ipsius opus à nulla creatura comprehendatur, unde Angeli non erant necessarii. Deinde si creatura posset opus divinum comprehendere, nihil aliud posset circa illud à Deo doceri, quod pro creatura nimium videtur. R. ne. conseq. cum enim gloria consistat in clara cum laude notitia, quò major hæc erit, eò major in Deum redundabit gloria, & mundo major accedet perfectio, si præter reliquas etiam habeat creaturam potentem illum comprehendere: quòd autem Deo gloriosum sit, quòd à creatura comprehendi non possit, ratio est, quia aliàs non esset in omni genere perfectionis infinitus, si ab intellectu limitato comprehenderetur. Alterum quoque negatur; licet enim Angelus hanc rerum universitatem comprehenderet, posset tamen adhuc multa doceri circa futuros actus liberos, circa aptitudinem rerum ad fines supernaturales, uti fuit aptitudo naturæ humanæ ad unionem hypostaticam, & circa alia, quæ in Dei potentiâ fundantur.

§. III.

An etiam homo sit in mundo necessarius?

Positis reliquis probabilius etiam hoc in mundo dari debuit homo. Id suadet, quia aliàs hoc universum videretur mancum, & nimis notabilem haberet hiatus, si tam nobilis ipsi deesset pars, qualis est homo, in medio velut spiritualement inter & corpoream naturam constitutus, & ex utraque aliquid parti-

participans, cujus potissimum gratiã condita sunt reliqua ipso inferiora, & qui solus optimè frui ac delectari potest iis, quæ in cæteris rebus sensibilibus sunt præstantissima; nec enim bruta tanta odorum varietate, quanta in floribus est & aliis, multum afficiuntur, nec percipiunt tot colorum diverforum convenientiam, aut sonorum harmoniam & concentum, nec plerorumque ciborum & potionum dulcedinem &c. ergo necessaria videtur creatura, quæ hæc omnia sublimiori modo possit percipere, atque de illis dijudicare, ut eorum Conditor suam inde habeat gloriam. Conf. quia tantus rerum apparatus, quantus in globo terraqueo & cælis deprehenditur, in gratiam duntaxat brutorum fieri non potuit, quæ nec possunt tam profusam sui conditoris munificentiam dignoscere, nec idcirco gratias agere, eumque laudare: ergo debuit dari magnificæ hujus fabricæ Incola sensitivus nobilior, nempe homo.

Dices: Sensibilia, etsi à brutis non sufficienter percipiuntur, cognoscuntur tamen ab Angelis: ergo positus Angelis homo non erat necessarius. R. ne. consequ. sic enim res eodem modo se haberet, ac si quis mensam splendide adornaret, non ut à quoquam cibi gustarentur, sed duntaxat ut invitaret Angelos, qui eorum cognitione pascerentur; hoc autem nec esset prudenter agere, nec etiam Angeli per hoc magnopere delectarentur. Ratio est, quia res quælibet habere debet finem immediatum; ciborum autem finis est, ut gustentur & nutriant, quo deficiente nec prudenter intenduntur, nec eorum cognitio multum delectat, cum sit cognitio rerum ad præcipuum finem inutilium.

§. IV.

De reliquarum creaturarum necessitate.

Supposito homine dari debuerunt in hoc mundo aliqua bruta & plantæ. Ratio est, quia imprimis bruta sunt homini necessaria ad alimentum, medicinam, vestitum, ad laboris societatem &c. quibus, si careret, non nisi vitam valde incommodam duceret, perpetuis miseris objectam, quod præsumi non potest de Conditore Sapientissimo, creaturarum suarum amantissimo, præsertim hominis, quem ad similitudinem suam fecit. Necessariæ quoque erant plantæ, tum quia sunt hominis & brutorum alimentum, tum quia sunt necessaria contra plurimos morbos medicina &c.

Necessaria quoque fuerunt mixta quædam inanimata, consequenter & elementa. Ratio est, quia cum viventia animata sint ex natura sua corruptibilia, post modicum tempus emoriuntur, tum ut aliis locum faciant, tum ut aliis cedant in alimentum, adeoque necesse est dari cadavera, quæ jam sunt mixta inanimata. Præterea non satis esset perspectum homini de vestitu, habitatione, instrumentis ad varios usus necessariis &c. si nec daretur linum, nec lana, nec lignum, nec lapides, nec metalla, aliæque similia. Elementa quoque sunt necessaria, non tantum quia ex iis generantur mixta, sed quia singulorum etiam seorsim sumptorum summa apparet necessitas, uti patet. Idem ferè dicendum de sole & aliis corporibus cælestibus, ut patebit ex alibi dicendis.

Atque ex his constat, magnam dari in mundo connexionem, saltem inter præcipua entium genera. Etsi porrò nulla sit etiam species, quæ non conferat